

Dnes v listě:

♦ MINISTR KUBA V MYDLOVARECH ♦ RADIAČNÍ OCHRANA PROJEDNÁNA VE STRÁŽI POD RALSKEM ♦ BUDOVA ARCHIVU V OSTRAVĚ OPRAVENA ♦ LABORATOŘ VE STRÁŽI POD RALSKEM ♦ REKONSTRUKCE KUKLY V OSLAVANECH ♦ ČIŠTĚNÍ KRAHULOVA ♦ ZÁCHRANÁŘI NA CHÚ VE STRÁŽI POD RALSKEM ♦
♦ UZÁVĚRKA 4. 4. 2012

DIAMO

OBČASNÍK

ROČNÍK XVII (XXXIV)

ČÍSLO 4

DUBEN 2012

Pracovní návštěva ministra Martina Kuby na lokalitě Mydlovary

RNDr. Kamila Trojáčková, ministr MUDr. Martin Kuba, Ing. Bc. Jiří Jež a Ing. Václav Plojhar

Zrekultivované odkaliště K1

DIAMO, s. p. je jedním z nejvýznamnějších příjemců podpory z fondu EU na odstraňování starých ekologických zátěží. Na lokalitě Mydlovary byl za tyto prostředky realizován projekt „Sanace a rekultivace staré ekologické zátěže státního podniku DIAMO, na lokalitě Mydlovary – chemická úpravná a odkaliště KIV/D“ v celkové výši 650 mil. Kč.

A právě realizace těchto prací a příprava dalších projektů v oblasti Mydlovary zajímala pana ministra MUDr. Martina Kubu, který 30. března 2012 navštívil naše pracoviště v Mydlovarech. Na pracovní návštěvě doprovázel pana ministra poradce Mgr. Adam Kotlík a ředitelka odboru komunikace Mgr. Miloslava Nováková.

Pana ministra přivítal v Mydlovarech ředitel s. p. DIAMO Ing. Bc. Jiří Jež, náměstkyně pro ekologii a sanační práce RNDr. Trojáčková, ředitel o. z. SUL Ing. Plojhar a vedoucí PRLP Mydlovary pan Vacek.

Na úvod pracovního jednání seznámili krátce pracovníci státního podniku pana ministra a jeho spolupracovníky s danou lokalitou, ale

hlavním tématem prezentace byl realizovaný projekt odstranění chemické úpravný a rekultivace odkaliště D.

Na řadě snímků ředitel Ing. Plojhar dokumentoval postup likvidace chemické úpravný a průběh rekultivačních prací na kalojenu KIV/D.

RNDr. Trojáčková doplnila informaci o výsledky auditů, které na uvedený projekt proběhly. Vzhledem k tomu, že v závěrech auditů bylo konstatováno, že nedošlo k pochybení v čerpání finanční podpory z fondu EU a stavba byla realizována dle platných zásad, rádi jsme se o tuto informaci s panem ministrem podělili.

Dále byl pan ministr seznámen s přípravou dalších projektů v oblasti Mydlovary tj. „Úplné dokončení sanace a rekultivace na odkališti KIV/E a KIV/C2“.

Podrobně byla panu ministrovi vysvětlena technologie budování sanačních vrstev, zejména způsob budování roznášecí vrstvy na ploše odkaliště pomocí pneumatik, pryže, plastů a posypových sanačních materiálů.

Při návštěvě nezůstalo jen u teoretického výkladu ekologických problémů lokality. Následovala prohlídka rekultivovaných ploch a také prohlídka kalojenu připravovaných pro definitivní rekultivaci za finanční prostředky z fondu EU.

Již nyní peníze z fondu EU významně přispěly k postupu sanačních a rekultivačních prací na lokalitě Mydlovary. Zástupci DIAMO, s. p., mohli panu ministrovi ukázat, jak obrovský objem prací byl na lokalitě Mydlovary realizován a jak jsou další práce připraveny. Ve vazbě na sanace kalojenu se pan ministr zajímal i o situaci a stav přípravy další přístupové cesty od státní silnice I/20, která by v budoucnu odlehčila další zátěž obcí Dívčice, Novosedly a Zbudov.

Ujistili jsme pana ministra, že další projekty budou připraveny ve stejné kvalitě jak projekt uskutečněný a ve stejné kvalitě budou i realizovány.

*RNDr. Kamila Trojáčková
náměstkyně ředitele s. p. pro ekologii a sanační práce*

Odkaliště KIV/E

Účelová komunikace

Certifikace Kompetenčního centra SAP

Certifikát předán – Ing. B. Pánek, Ing. M. Böhm, Ing. Bc. J. Jež, Ing. R. Teiml a Ing. D. Kunc

DIAMO, státní podnik úspěšně certifikoval ke dni 27. 1. 2012 své Kompetenční centrum SAP (Customer Center of Expertise – CCoE),

Projednáání výsledků

Každoroční závěrečné projednání výsledků monitoringu radiační ochrany proběhlo na ředitelství státního podniku DIAMO dne 28. 3. 2012. Předmětem kontroly provedené Státním úřadem pro jadernou bezpečnost – Regionálním centrem Kamenná byl rozbor a vyhodnocení výsledků monitorování za rok 2011.

Jednání se uskutečnilo na ředitelství státního podniku ve Stráži pod Ralskem za přítomnosti vedoucího regionálního centra Kamenná Ing. Hemera a inspektorů radiační ochrany Ing. Šeflové, Ing. Jurdy, Ing. Němce a Ing. Horyny, CSc. Státní podnik DIAMO zastupovali RNDr. Trojáčková, náměstkyně ředitele pro ekologii a sanační práce, Ing. Neznal, odpovědný za soustavný dohled nad radiační ochranou ve státním podniku, ředitelé jednotlivých odstěpných závodů a odborní pracovníci ze závodů.

Po oficiálním zahájení kontroly následovalo projednání výsledků se zástupci jednotlivých odstěpných závodů. Jednání se týkalo řady zájmových oblastí radiační ochrany, zejména výsledků osobního monitorování pracovníků kategorie A a B, monitorování pracovišť s rizikem ozáření, porovnání výsledků měření s příslušnými referenčními hodnotami, monitorování výpustí a okolí pracovišť, dodržování povolených koncentrací kontaminantů ve výpustech a optimalizace radiační ochrany.

Výsledky dosažené v roce 2011 na jednotlivých odstěpných závodech a nejdůležitější závěry jednání lze shrnout následovně.

GEAM, o. z., Dolní Rožinka

Programem monitorování předepsaný rozsah měření a analýz byl realizován v plném rozsahu. Seznam pracovišť na postupu v rámci podzemí důlního závodu Rožná I a seznam ostatních pracovišť a měřících míst v podzemí dolu se průběžně aktualizoval. Při zřizování nových pracovišť, provádění rekonstrukcí, oprav, stavebních a zemních prací ve sledovaných či kontrolovaných pásmech v rámci odstěpného závodu byl vždy předem zpracován a schválen způsob monitorování pro tyto akce. Podmínky nových rozhodnutí SÚJB byly zapracovány do plánů odběrů vzorků v rámci monitorování výpustí a monitorování okolí.

Nejdůležitější informace vztahující se k ozáření pracovníků – údaje o počtech pracovníků kategorie A a B a o jejich ročních efektivních dávkách – shrnují následující tabulky.

Radiační pracovníci kategorie A (o. z. GEAM)

Pracoviště	Rok	Počet radiačních pracovníků	Roční efektivní dávka mSv		
			průměrná	maximální	kolektivní
Podzemí	2011	450	7,5	25,6	3 351
	2010	450	7,7	29,4	3 474
	2009	438	7,2	28,7	3 146
	2008	421	8,0	34,8	3 379
	2007	420	8,6	32,1	3 620
Povrch	2011	148	2,7	9,7	406
	2010	154	2,3	13,1	353
	2009	156	3,0	12,4	467
	2008	156	3,0	10,8	460
	2007	106	3,1	10,5	324
Zaměstnanci cizích organizací					
Podzemí	2011	26	3,4	8,2	89
	2010	18	2,0	4,3	35

kteří slouží pro podporu 500 uživatelů „Integrovaného ekonomického informačního systému“ státního podniku DIAMO. Certifikace bylo dosaženo společným úsilím zaměstnanců s. p. DIAMO za výrazné podpory společnosti Software AG, s. r. o., – implementátora IEIS DIAMO.

Certifikát převzal Ing. Bc. Jiří Jež, ředitel s. p. DIAMO, z rukou Ing. Romana Teimla, generálního ředitele společnosti SAP ČR, spol. s r. o. v úterý dne 13. 3. 2012 ve Stráži pod Ralskem. Platnost certifikace CCoE je do 16. prosince 2013, kdy proběhne recertifikace na další období.

Kompetenční centrum DIAMO (KCD) tvoří tým odborníků uvnitř firmy, který poskytuje podporu všem uživatelům IEIS DIAMO v rámci celého podniku. Umožňuje pružněji řešit požadavky uživatelů při práci se systémem, rychleji identifikovat provozní problémy a zabezpečit bezproblémový provoz a rozvoj celého landscape systému SAP. Uvedený tým funguje jako první stupeň podpory a zabezpečuje tedy spojení mezi koncovými a klíčovými uživateli systému SAP a konzultanty dodavatelské firmy Software AG, která zabezpečuje druhý stupeň podpory pro řešení náročnějších požadavků. Třetí a zá-

Radiační pracovníci kategorie B (o. z. GEAM)

Pracoviště	Rok	Počet radiačních pracovníků	Roční efektivní dávka mSv		
			průměrná	maximální	kolektivní
Povrch	2011	71	2,9	3,8	208
	2010	74	2,5	3,5	188
	2009	69	3,1	5,1	214
	2008	68	3,7	5,3	245
	2007	69	3,3	5,3	229

Počet monitorovaných radiačních pracovníků v podzemí dolu v průběhu roku 2011 byl stejný jako v roce 2010. Hodnota průměrné roční efektivní dávky, ale i maximální roční efektivní dávky vykazuje pokles. Celkem 12 pracovníků mělo efektivní dávku větší než 20 mSv. V roce 2010 to bylo 18 pracovníků.

Zaznamenané hodnoty potvrzují nutnost i nadále provádět důslednou regulaci radiačních pracovníků.

V rámci kontrolovaných pásem na povrchových pracovištích došlo k nárůstu kolektivní i průměrné efektivní dávky, maximální roční efektivní dávka se snížila.

S cílem obnovit používanou měřicí techniku byl koncem roku zakoupen přístroj pro měření koncentrace latentní energie produktů přeměny radonu ve vzduchu (výrobce firma ALGADE, Francie). Proběhly první testy přístroje na podzemních pracovištích – výsledky jsou slibné. V současnosti probíhá schvalování typu.

V roce 2011 o. z. GEAM monitoroval 9 výpustí do vod a 4 výpustí do ovzduší. Byly dodrženy povolené limity pro všechny výpustí. Počet lidí se udržel velký objem čistěných odkališť vod z předchozího roku – i v roce 2011 se pohyboval na úrovni 400 tisíc m³. Provoz čistírny odkališť vod probíhal bez problémů.

Ve vztahu k potenciálnímu ozáření obyvatelstva v okolních obcích je možné konstatovat, že hodnoty efektivních dávek jsou dlouhodobě relativně ustálené. Určité zvýšení hodnot v roce 2011 způsobily ve většině monitorovaných obcí vyšší efektivní dávky ze zevního ozáření zařízením gama.

ODRA, o. z., Ostrava – Vítkovice

Monitoring radiační ochrany v působnosti o. z. ODRA se omezuje na sledování výpustí a okolí. Požadavky programu monitorování byly v roce 2011 dodrženy v plném rozsahu.

Během roku byl zaznamenán jeden případ překročení vyšetřovací referenční úrovně. Jednalo se koncentraci radia-226 ve vzorku sedimentů z Orlovské stružky pod soutokem s Petřvaldskou stružkou. Příčinou překročení referenční úrovně nicméně nebyly důlní vody vypouštěné z vodní jámy Žofie, ale přenos aktivnějších sedimentů uložených nad příslušnou výpustí. Původ této výpustě je historický, souvisí s vypouštěním důlních vod z bývalého dolu Dukla. K překročení zásahové referenční úrovně v žádném monitorovaném profilu nedošlo.

Hodnoty objemové aktivity radia-226 v důlních vodách vypouštěných z vodní jámy Žofie vykazují dlouhodobě neustálený stav. Variabilita pravděpodobně souvisí se značnou heterogenitou prostředí. V posledních třech letech lze však pozorovat určitou stabilizaci.

Radioaktivita důlních vod z vodní jámy Jeremenko se pohybuje na úrovni citlivosti používané analytické metody.

V roce 2011 pokračoval výzkum zaměřený na komplexní řešení problematiky důlních vod z vodní jámy Žofie, realizovaný ve spolupráci s expertní firmou SEPARA-EKO, spol. s r. o.

SUL, o. z., Příbram

Také v případě o. z. SUL byl program monitorování naplněn.

roveň nejvyšší stupeň technické podpory je zabezpečen prostřednictvím online služeb dodavatele SW produktu, firmou SAP AG, z německého Walldorfu.

Pracovníci KCD zajišťují optimální a permanentní rozvoj aplikací SAP v souladu s firemní strategií a současně garantují řízení kvality podpory IT s cílem zvýšit efektivitu a výkonnost DIAMO, s. p.

KCD je v provozu nejméně 8 hodin denně 5 dnů v týdnu (od pondělí do pátku) a řeší procesy pro podporu vlastních uživatelů. Vedoucím KCD je Ing. Luboš Kysilka (e-mail: kysilka@diamo.cz, tel.: 602 435 584).

Interní procesy jsou řešeny prostřednictvím aplikace IEIS-DIAMO/Helpdesk na webové adrese <http://diamo.hlpdesk.cz/diamo/>. Tato aplikace eviduje a zpracovává požadavky uživatelů IEIS – DIAMO v oblastech:

- řešení požadavků na funkčnost a provoz systému,
- řešení oprávnění pro práci se systémem,
- požadavky na přidělení licencí novým uživatelům,
- návrhy pro rozvoj systému,
- tiskové úlohy,
- ostatní dotazy z metodiky nebo informatiky.

Ing. Bohdan Pánek

Projednáání výsledků kontroly radiační ochrany na DIAMO, s. p.

V rámci monitoringu pracovním prostředím, sledování kvality vod a ovzduší bylo celkově provedeno více měření, než předpokládal plán. Důvodem byla zejména mimořádná měření, realizovaná například při šetření příčin překročení referenčních úrovní. Stejně jako v předchozích letech došlo i v roce 2011 k určitým změnám či přesunům oproti předepsaným počtům měření na některých konkrétních profilech. Příčiny byly již tradiční – absence vody na některých odběrových místech, poruchy stacionárních monitorů, nebo poškození odběrných zařízení vandaly.

Výsledky osobního monitorování pracovníků shrnuje následující tabulka – na o. z. SUL se týká pouze pracovníků kategorie B.

Radiační pracovníci kategorie B (o. z. SUL)

Pracoviště	Rok	Počet radiačních pracovníků	Roční efektivní dávka mSv		
			průměrná	maximální	kolektivní
Povrch	2011	284	2,3	3,8	655
	2010	287	1,9	3,5	551
	2009	299	2,0	3,6	588
	2008	331	1,9	4,3	656
	2007	325	2,1	4,7	607

Oproti roku 2010 byly hodnoty efektivních dávek pracovníků mírně vyšší, dlouhodobě lze stav hodnotit jako stabilizovaný.

Pokud jde o monitorování výpustí a okolí, je možné konstatovat, že v žádné z oblastí spravovaných o. z. SUL (Příbram, Zadní Chodov, Okrouhlá Radouň, MAPE Mydlovary, Horní Slavkov, ostatní staré zátěže) nedošlo v roce 2011 k významnějším změnám. Stejný závěr platí pro vývoj radiační zátěže obyvatelstva.

Pokusné vypouštění vod bez čištění v oblasti Okrouhlá Radouň bylo začátkem roku 2011 ukončeno z důvodu výronu vod s vyšší koncentrací uranu ve dně Rešlova rybníka. Bylo nutné znovu zahájit čerpání důlních vod z jámy č. 9 a kampaňovitě čištění. V oblasti Zadní Chodov naproti tomu pokusné vypouštění nečištěných vod pokračuje – s upravenými podmínkami vypouštění. Kapacita vypouštěných vod z vrtu se nadále nereguluje.

Za zmínku dále stojí, že koncem roku 2011 byla ukončena rekultivace kálojmu K1 v Mydlovarech.

TÚÚ, o. z., Stráž pod Ralskem

Všechna měření předepsaná v programu monitorování se uskutečnila, počty měření a analýz odpovídají počtům naplánovaným.

Hodnoty ročních efektivních dávek pracovníků kategorie A a B jsou uvedeny v následujících tabulkách.

Radiační pracovníci kategorie A (o. z. TÚÚ)

Pracoviště	Rok	Počet radiačních pracovníků	Roční efektivní dávka mSv		
			průměrná	maximální	kolektivní
Povrch	2011	38	2,0	3,0	77
	2010	38	1,9	2,9	74
	2009	43	1,6	3,5	71
	2008	46	1,9	3,0	86
	2007	47	1,6	3,8	75

Radiační pracovníci kategorie B (o. z. TÚÚ)

Pracoviště	Rok	Počet radiačních pracovníků	Roční efektivní dávka mSv		
			průměrná	maximální	kolektivní
Povrch	2011	429	0,3	1,0	130
	2010	426	0,4	1,5	177
	2009	425	0,3	1,0	129
	2008	413	0,3	0,9	137
	2007	381	0,3	1,2	122

Z prezentovaných výsledků vyplývá, že hodnoty efektivních dávek pracovníků o. z. TÚÚ se v posledních letech mění jen nevýznamně. Došlo ke změně ve vymezení kontrolovaných pásem. Rozhodnutím SÚJB bylo zrušeno kontrolované pásmo na pracovišti karotáž – sklad zářičů. Pracoviště se v současnosti provozuje v režimu sledovaného pásma.

Probíhá výstavba nového pracoviště III. kategorie – NDS 10.

ODBORY

ZDE UVEDENÉ MATERIÁLY VYJADŘUJÍ NÁZORY ODBORÁŘŮ A NEMUSEJÍ SE SHODOVAT S NÁZORY REDAKCE

Josef Suldovský

19. března 2012 ve věku nedožitých 64 let zemřel významný hornický historik Josef Suldovský. Fárat začal v roce 1966 na Kladně na dole Mayrau. V letech 1970 až 1997 působil jako báňský záchranář, v letech 1998 až 2008 pracoval na ČBÚ v Praze jako vedoucí kanceláře předsedy Prof. JUDr. Ing. Romana Makaria, CSc., později ve firmě Energie – stavební a báňská. Při zaměstnání vystudoval hornickou průmyslovku a starožitnickou školu, studoval také na VŠB v Ostravě. Zasloužil se o záchranářskou expozici na

dole Anselm v Ostravě. V roce 2005 zpracoval dějiny báňské záchrané služby na Kladensku. Jeho celoživotním dílem je čtyřlístková Kronika hornictví zemi koruny české (2006), kde populárně naučnou formou shrnuje dějiny rudného a uhelného hornictví. Na tu navázal, spolu s Vladimírem Horákem, obsáhlou Kronikou horního města Jáchymova a jeho hornictví (2009).

Byl to vstřícný pracovitý člověk a dobrý kamarád. Josef Suldovský zemřel, ale jeho publikace po něm zůstávají.

Čest jeho památce!

Horníci kamarádi a montanisté

Jiří Krupka

Narodil se 16. 9. 1939, vystudoval strojnickou průmyslovku v Chomutově. Na uran nastoupil do Projektového ústavu v Ostrově nad Ohří, byl u začátku těžby na Hamru, pracoval na tzv. účelovce, ze které vznikly UD Hamr, dále na geologickém

průzkumu jako vedoucí technického rozvoje a na ředitelství GP v Liberci. Naposledy byl mistrem na hydrobariére, odešel do důchodu koncem roku 2000. Byl to hodný, obětavý, pracovitý člověk, život zasvětil uranu a dětem.

Čest jeho památce!

Kamarádi a bývalí spolupracovníci

Tradiční setkání bývalých horníků se vydařilo

Ve středu 21. března 2012 se konalo v pořadí již 37. tradiční setkání bývalých horníků dolů Hamr I a Křižany. Místem setkání byl sál restaurace U Lva v Mímoně, kam nakonec dorazilo celkem 96 kamarádů.

Setkání bylo tentokrát zpestřeno návštěvou areálu šachty č. 3, kde se sešla padesátka bývalých havířů. Pod vedením Ing. Jana Kafky a Ing. Oldřicha Všetického – kterým tímto děkuji – si zúčastnění prošli povrchový areál a zavzpomínali na minulá léta. Mnozí si ještě pamatovali, kde se na šatnách převlékali, dokonce i který

hák ve „špinavé šatně“ byl jejich. Bylo vidět, že je návštěva šachty hodně potěšila. Po necelé hodině se všichni přesunuli do Mímoně, kde se setkali s dalšími kamarády. Po krátkém přivítání, které provedl organizátor setkání pan Kolařík, si přítomní připomněli minutou ticha kamarády, kteří je navždy opustili. Následovalo nezbytné společné fotografování, malé občerstvení a poté se již jen vzpomínalo.

Rád bych touto cestou poděkoval předsedovi Základní odborové organizace panu Vilému Válkovi, který stál u zrodu nápadu navštívit areál šachty, a hlavně panu řediteli o. z. TÚU Ing. Tomáši Rychtaříkovi, který tuto návštěvu umožnil.

Zdař Bůh!

Josef Kolařík

Projednání výsledků kontroly radiační ochrany na DIAMO, s. p.

DOKONČENÍ ZE STR. 2

Začátek provozu se předpokládá v polovině roku 2012.

Podpis závěrečného protokolu radiační ochrany – Ing. Němec, Ing. Neznal, RNDr. Trojáčková a Ing. Hemer

V rámci monitorování výpustí sleduje o. z. TÚU 9 výpustí do vod a ovzduší. V roce 2011 byly dodrženy všechny povolené bilanční limity. Kvalita vod na posuzovacím profilu Noviny – most je dlouhodobě ustálená. Rovněž hodnoty efektivních dávek obyvatelstva v obcích v okolí o. z. TÚU jsou bez větších výkyvů.

Proběhla likvidace hlavní větrací stanice v areálu Dolu Hamr I – Sever, likvidace objektu čištění nákladních aut v areálu Dolu Křižany I a likvidace čerpací stanice ČS 3. V roce 2011 byla rovněž dokončena technická rekultivace odvalu Dolu Křižany I.

Závěrem je možné konstatovat, že

zařízení nedošlo v roce 2011 k žádné mimořádné události.

Po projednání výsledků monitoringu zpracovali inspektoři SÚJB protokol o provedené kontrole, se kterým byli seznámeni zástupci ředitelství státního podniku a jednotlivých odštěpných závodů. Protokol podepsali vedoucí Regionálního centra SÚJB Kamenná Ing. Hemer a RNDr. Trojáčková.

Výsledky kontroly svědčí o tom, že státní podnik DIAMO věnuje radiační ochraně dlouhodobě maximální pozornost.

*RNDr. Kamila Trojáčková
Ing. Martin Neznal*

Konference odborů ředitelství státního podniku

Konference základní organizace sdružení odborových organizací (ZO SOO) ředitelství s. p. DIAMO proběhla 13. března 2012 v budově ŘSP. Zúčastnilo se jí 33 členů.

Konferenci zahájila předsedkyně ZO SOO Štěpánka Proskočilová. Hlavními body programu byla volba nového závodního výboru a revizní komise, zpráva o hospodaření za rok 2011, projednání změn v zásadách hospodaření a schválení rozpočtu na rok 2012.

Nový závodní výbor bude pracovat v tomto složení: Eva Černeková, Vladimír Opolský, Ivana Procházková, Štěpánka Proskočilová, Brigita Suchardová, Lenka Svobodová a Jitka Vojtilová. Členy revizní komise jsou: Jitka Kozáková, Walburga Spilková a Jana Šámalová.

Předsedkyně předložila zprávu o hospodaření organizace za rok 2011. Vysvětlila změny v zásadách hospodaření na rok 2012, ze kterých vychází i návrh rozpočtu na rok 2012.

Všechny volby a navrhované změny byly odsouhlaseny všemi přítomnými delegáty.

V bodě různé se probírala úrazovost zaměstnanců, změny

v zákoníku práce platné od 1. 1. 2012, důchodová reforma, průběh kolektivní vyjednávání na rok 2012, příprava nové kolektivní smlouvy na roky 2013 až 15 a zajištění oslav Dne horníků, který se letos bude konat 7. září.

Děkujeme všem přítomným za jejich čas a příkladnou práci.

Štěpánka Proskočilová

Konference ŘSP

MBT Tour de Ralsko a Tour de Ralsko vyjždí

V sobotu 19. května v 10 hod. je start populárního závodu. Prezence je do 9 hod. u kasáren v Mímoně, kde je i cíl závodu. Pojede se poprvé na čas otevřený závod MTB, případně treková kola, trasa cca 50 km dlouhá vede bývalým vojenským prostorem

Ralsko, na trase budou horské vložky. Jedou tři kategorie, junioři, elite a senioři. Je taktéž připravena kratší, pohodová cyklovýjždka o délce 25 km pro rodinné příslušníky a ty, co nemají potřebu závodit, ta se jede po cyklostezkách. Připravena jsou startovní čísla, diplomy, mapy, občerstvení a ceny pro vítě

ze. Zápisné na závod je 120 Kč dopředu a 150 Kč na místě, na vyjždě 50 a 70 Kč. Další informace poskytnou Radomír Hodek, zaměstnanec vrtného úseku, který trasu vybíral, na tel. 776 242 391 a ředitel závodu Ing. Jiří Tokar tel. 737 281 209.

Ladislav Mazárek

Hornický spolek pod Ralskem

V pátek 16. 3. se v Příbrami na Dole Marie konala valná hromada Sdružení hornických a hutnických spolků ČR, vedená perkmistrem Ing. Miroslavem Štátným. Historický hornický spolek pod Ralskem se sídlem ve Stráži pod Ralskem byl přijat jako 19. člen sdružení.

Na programu byla změna stanov sdru

žení, informace o konání Chomutovského kružení, 16. setkání hornických měst a spolků, které bude 20. až 22. dubna. V nakladatelství Akademie vyjde český překlad učebnice hornictví od prof. Delicia z roku 1736, používané v Báňské akademii v Banské Štiavnici. Německý originál, který byl majetkem Báňského

úřadu v Horní Blatné, má ve svém muzeu Hornický spolek Planá, kopii má předseda Hornického spolku pod Ralskem.

Ve středu 21. března se pro bývalé zaměstnance konala prohlídka areálu šachty Hamr 3, po které bývalé havíře členové spolku informovali o svoji činnosti a plánech.

Jan Holinka

Havíři na Trojce

Nárazíště, zdvižné klece

Těžní věž Hamr 3

V současné době se v areálu, který byl v roce 1997 postižen povodní a několik dní byl zcela zatopen místy až do výšky 4 metrů, nachází ve správě o. z. ODRA již jen tři budovy.

V listopadu 2010 započala oprava největšího pronajatého objektu ze všech areálů o. z. ODRA – č. 025 – Nová rozvodna (archív) v areálu Šverma.

Objekt byl dostavěn a předán do užívání v roce 1990. Původně sloužil jako rozvodna 110/22/6 kV bývalého Dolu Jan Šverma. Po útlumu těžby černého uhlí k 31. 12. 1991 bylo technologické zařízení rozvodny zlikvidováno

mentace utlumených důlních závodů vzniklé do 31. 12. 2001.

Samotná oprava objektu probíhala ve dvou etapách. V 1. etapě v listopadu 2010 byla provedena výměna všech dřevěných oken za plastová. Ve 2. etapě, která probíhala v srpnu až říjnu 2011, byla kompletně odstraněna stará opadávající omítka. Následně byla provedena oprava trhlin v plášti budovy a reprofilace stěn sanační maltou, úprava spár mezi panely, zateplení kancelářského traktu EPS systémem, výměna nebo oprava všech ocelových a klempiřských konstrukcí a jejich nátěr.

Velice náročnou fází opravy byla vý

Budova archivu na Dolu Šverma má nový kabát

Areál bývalého dolu Jan Šverma v Ostravě – Mariánských Horách patří k nejstarším areálům ve správě odštěpného závodu ODRA. Původní název

váno a bylo rozhodnuto umístit zde archiv OKD, a. s. Původně zde byla archivována dokumentace závodů OKD, a. s. s vyhlášeným útlumovým

měna prosklených kopilitových stěn v celém objektu. Po provedení těchto prací byl objekt opatřen silikonovou probarvenou omítkou. Při kontrole

Před opravou

Po opravě

dolu založeného v roce 1890 Těžiřstvem Vladimír Vondráček a spol. byl Důl Ignát. Postupně byly v areálu vyhloubeny celkem 3 jámy. Většina areálu včetně těžních věží byla zlikvidována.

programem – ODRA, Heřmanice, Ostrava, Fučík, Paskov, František a Barbora.

O. z. ODRA tento objekt pronajímá společnosti OKD, a. s., která je vlastníkem veškeré zde archivované doku

2. března 2012 se ukázalo, že zima prověřila kvalitu opravy.

Z původně zanedbané vyhlížejícího objektu se stala dominanta areálu Šverma.

Text a foto Juraj Prusák

Provozní laboratoř VP 7 je součástí výrobního úseku č. 2 o. z. TÚU ve Stráži p. R., který zpracovává vzorky ze sanačních vrtů a na chemické stanici separuje z cenomanských roztoků uran, který dále zpracovává do podoby sušeného uranového koncentráту. Od této činnosti se odvíjí skladba zkušebních vzorků a požadavky na jednotlivé analýzy.

V této laboratoři jsme koncem roku

2010 zahájili celkovou rekonstrukci, která byla ukončena v prvním čtvrtletí roku 2011. Změna pracovních prostor výrazně přispěla ke zlepšení pracovních podmínek zaměstnanců laboratoře.

Jak vypadala laboratoř dříve a jak vypadá nyní, vidíte na fotografiích.

Naší snahou je zlepšit nejen pracovní podmínky zaměstnanců, ale také nahrazovat stará měřidla za nová, která umožní rozšíření sledovaných parametrů,

Renovovaná provozní laboratoř na VP 7 a její ED XRF

zlepšení kvality práce a lepší komfort pro obsluhu. Jedním z těchto přístrojů je energiově disperzní rentgen – fluorescenční spektrometr XEPOS 3 (dále jen ED XRF).

Tento přístroj nahradil dlouhodobě používaný analyzátor FAU, který pracoval na principu fotometrie. Pro vlastní

úpravy pevných vzorků horninového jádra se vrhneme na silikátové analýzy.

Ing. Jana Kopalová
vedoucí střediska laboratoří

Stanovení prvků na ED XRF využívá rentgenového záření z RTG lampy ke kvantifikaci a identifikaci prvků ve vzorku.

rentgenové lampy, materiálu, z které je vyrobena, a citlivosti detektoru, který charakteristické záření přijímá, a dalším technickým uspořádáním spektrometru, lze měřit prvky od sodíku po uran. Citlivosti, s jakými se měří koncentrace či obsahy prvků, jsou od 0,01 % do 100 %.

stanovení uranu v technologických roztocích se používala řada nebezpečných a toxických chemikálií (např. kys. fluorovodíková, arsen-azo III), které nyní odpadly, a tím jsme zlepšili i bezpečnost práce v této laboratoři.

Naším dlouhodobým cílem je rozšířit využití tohoto přístroje na další analýzy. Začínáme se stanovením železa v technologických vzorcích, se stanovením thália v kamenci a po vyřešení otázky

RTG paprsek vyvolá v atomech prvků takové změny v uspořádání elektronů, že každý prvek začne sám vysílat záření. Toto záření se označuje jako charakteristické záření.

Charakteristické záření je složité a spektrometr ho musí s pomocí počítače roztrždit a přiřadit k chemickým prvkům, tzn. provést vyhodnocení „druhu“ a množství prvku.

Vzhledem k limitovanému výkonu

Uran ve vodném roztoku lze měřit od 1 mg/l a výše (tj. od 1 ppm nebo 0,0001 %).

Konstrukce vzorkového prostoru dovoluje měřit vzorky kapalně, práškově nebo krystalické látky, případně pevné kusové vzorky o maximální velikosti cca 10x10 cm. Talíř pro umístění vzorků ve spektrometru umožňuje měřit až 12 vzorků v nepřerušném režimu i s možností otáčení kvety se vzor-

kem (vhodné pro práškové vzorky). Měření jednoho vzorku lze provést optimálně do 5 minut pro všechny zvolené prvky.

Kvalita výsledků stanovení prvků je závislá jak na způsobu přípravy vzorků, tak na volbě vhodného programu pro vyhodnocení měření.

Možnost simultánního měření prvků od sodíku po uran ve vzorku za relativně

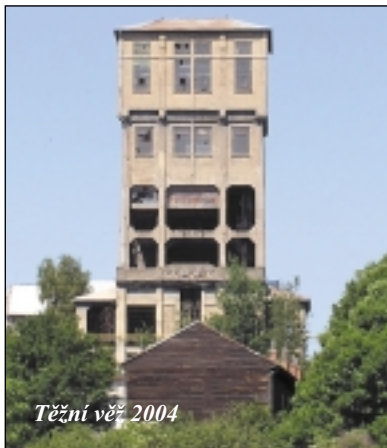
krátký čas činí ze ED XRF XEPOS 3 zdatného pomocníka v laboratoři. Je to dokonalý a rychlý pomocník při provádění chemických analýz i pro zjišťování kompletního složení různých typů vzorků.

Je téměř nepostradatelný pro identifikaci vzorku, kdy nevíme, co vzorek obsahuje, a požadujeme jeho analýzu.

Ing. František Doubek
technický vedoucí laboratoře

Rekonstrukce těžní věže jámy Kukla v Oslavanech

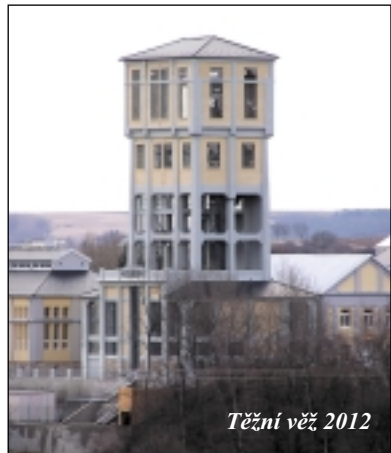
Likvidace jámy Kukla v Oslavanech byla zahájena v roce 2004 a s přestávkami na konsolidaci zasypaného materiálu probíhala až do roku 2011. O postupu těchto prací byly průběžně uveřejňovány

ny informace v tomto občasníku. K únoru 2012 je zásyp v jámovém stvolu stabilní a tuto akci je možné považovat za ukončenou.

Další příspěvek je zaměřen na těžní věž jámy Kukla, která zůstala ponechána v areálu firmy STOS Oslavany, spol. s r. o. (objekt je jejím majetkem) a tvoří stavební dominantu v okolí města Oslavany. Těžní věž byla vybudována při rekonstrukci dolu v letech 1911–1913.

Budova je železobetonová, vysoká 37 m a v její nejvyšší části byl umístěn těžní stroj Koepe, první tohoto druhu v Rakousku-Uhersku. Z hlediska dobývání uhlí Rosického-oslavanské uhelné pánve a hornictví ČR je to bezesporu významná stavba, proto byla vyhlášena kulturní památkou a v roce 2010 byla zahájena její rekonstrukce v rámci akce „Ráj permoníků – zpřístupnění kulturní

památky těžní věže Dolu Kukla v Oslavanech“. Součástí rekonstrukce unikátní těžní věže bude také instalace těžního ústrojí v horním patře věže. Objekt bude využíván jako vyhlídková věž s rozhledem do celého okolí Oslavan.

V době zahájení likvidačních prací v roce 2004 byla věž ve velmi špatném stavu, části železobetonové konstrukce se rozpadaly a pro vlastní zasypané práce bylo nutné zajistit některá místa nad ohlubi ochranným povalem. Za poslední dva roky se situace zásadně změnila a těžní věž je dnes důstojným památkem nejstaršího uhelného revíru v České republice.

Prostranství před vstupem na ohlubi je upravováno jako zábavní park Ráj permoníků s nadzemním bludištěm ve stylu důlních chodeb. Část chodeb bude tvořena obloukovou TH výztuží, tak jak jsou zajišťována ražená dlouhá díla. Druhá část chodeb trubko-tra-verzovou výztuží, aby bylo zřejmé, jaká výztuž je v důlních provozovnách hlubinného dolu. Vzhledem k tomu, že uvedené stavby jsou umístěny v bezpečnostním pásmu jámy Kukla, je zde kontinuálně zajištěno měření důlních plynů, i když je málo pravděpodobné, že by koncentrace metanu dosáhla měřitelných hodnot.

Regionální rozvoj v bývalém dobývacím prostoru Zbýšov dokazuje, že i po 20 letech zrušení zde jsou aktivní obdivovatelé hornického řemesla a Oslavany vedle Hornického muzea (v zámku) mají další atrakci, vracející se k historii města a okolí.

Ing. Petr Kříž, Ph. D.

ZBZS Hamr v areálu o. z. TÚU

Báňští záchranáři ze ZBZ Hamr na Jezeře se v současné době podílejí na rekonstrukci energetického podzemního koridoru, který vede na o. z. TÚU pod chemickou úpravnou ve Stráži pod Ralskem. Práce byly zahájeny koncem

minulého roku a byly přerušeny tuhými mrazy na počátku roku 2012. Záchranáři vyklízejí a čistí stávající koridor od naplaveného písku, různých zbytků prken, cihel, betonu a umělých hmot. Důležitou součástí je odstranění původních osmi a více etážových tzv. elektrických žebříků, na kterých jsou buď ještě funkční, nebo již odpojené staré silové elektrické kabely. Odpojené kabely se stíhají pomocí hydraulického zařízení Narex české výroby. Staré elektrické žebříky se likvidují

pomocí malých a velkých úhlových brusek, a tam, kde to jde, rovněž hydraulickými nůžkami. Pracovní prostor je variabilní, od profilu 2 x 2,5 m až po cca 1,20 m x 1,70 m. Čistěná trasa měří asi 400 m, po trase je několik kontrolních šachet, kterými se vyřezaný materiál a suť ručně vytahují na povrch. Problematikou část se vyskytla na rohu mezi HMC – hydrometalurgický cech (úpravna) a prostorem firmy Aerolux. V tomto místě vede betonový koridor mírně do kopce, podle budovy HMC až k trafostanici bývalé mlýnice, tento prostor byl v délce cca 30 m zaplavený bahnem a pískem až do výše cca 1 metru. Zde bylo nutné provést nejprve odklizení naplaveniny, zčásti ručně, metodou lopata – kybl, silnější vrstvu jsme odsáli pomocí sacího bagru, zapůjčeného od firmy Patok. Celkem bylo vytěženo cca 16 kubíků naplavenin a kontejner cihel, prken a umělých hmot.

V současné době bylo dokončeno vyčištění malého profilu chodby až k silnici vedoucí ke kotelně, kde se koridor lomí ve tvaru Z a pokračuje k trafostanici u kompresorovny. Přímo po nás do vy-

čištěných prostorů nastupují zámečníci a elektrikáři o. z. TÚU, kteří instalují nové nosné profily pro uložení kabelů, které zůstaly pod proudem a které nám celou dobu ztěžovaly postup prací (aby nedošlo proříznutím živého kabelu k úrazu elektrickým proudem).

Do dokončení vyčištění energetického koridoru nám zbývá k 9. 3. 2012 odstranit zbytky ustříhaných kabelů z průchodů pod vozovkou a dořezat a odklidit cca 20 m starých „elektrikařských žebříků“ a dočistit prostor mezi silnicí

a trafostanici. Práce řídí Ing. Karel Uher, nasazeno je 3 až 5 záchranářů, podle provozních podmínek stanice.

Karel Barták, Otto Hejnic

P.S.: historii ZBS najdete v příštím čísle

Oblast Krahulov

V koncepci nakládání s důlními vodami vytékajícími ze štoly Krahulov je

pravidelné čištění usazovacích nádrží. Důlní vody vytékající ze štoly Krahulov jsou odváděny částečně zatrubněným, povrchovým korytem (délky cca 125 m)

do Krahulovského potoka a dále do sedimentačních nádrží a odtud zpět do původního koryta Krahulovského potoka. Na výstupu ze sedimentačních nádrží jsou sledovány na ukazatele Fe, NL, RL, SO₄ a pH s četností 4x ročně dle rozhodnutí KÚ Středočeského kraje ze dne 8. 9. 2004, č. j. 3961-29250/04 /OŽP-V-Še s platností do 22. 12. 2012. Při čištění nádrží bylo v letošním roce odtěženo cca 440 t kalů. Práce byly provedeny v průběhu února v období mrazivého počasí tak, aby se využilo ztuhlé konzistence kalů při dopravě.

Štola Krahulov odvodňuje bývalé ložisko železné rudy v Rudné u Prahy, které se těžilo v 50. letech, pak domácí těžbu chudých Fe rud nahradily pelety, o obsahu cca 70 % železa, které se dovážely z ukrajinského Krivoj Rogu.

Ing. Ladislav Hešnaur

cích, v Košicích se konal „60. skok cez kožený flek.“

Zdravíme na Slovensko! Zdar Boh!

Otto Hejnic

Montanrevue

Na Slovensku vyšlo první číslo čtvrtletníku Montanrevue, která vloni získala první místo mezi časopisy svojí kategorií. Slováckům můžeme závidět oficiální podporu, banické spolky spolu se zástupci českých hornických spolků přijal 12. ledna 2012 prezident SR Ivan Gašparovič. Číslo dále připomíná evropský význam Banické a lesnické akademie v Banské Štiavnici a popisuje osud její rozsáhlé knihovny. Banské mapy a plány jsou zaneseny do registru UNESCO, paměť světa. V Perneku v Malých Karpatech se těžilo zlato, ale hlavně antimonit a pyrit, ze kterého se vyráběla kyselina sírová a antimonit se těžil až do roku 1992, na 6 stranách najdeme mapky nákrepy a krásné snímky podzemních prostor a minerálů. Gejzír v Herlanech uvolnil při vrtání artézských studní v roce 1875 Viliam Zsigmondy. Dále jsou představeny dědičné štoly u Banské Štiavnice, Hoffer, Glazenberg, Biebor a Svatotrojičská dědičná štola. Uzkorozchodná železnice 18 km dlouhá vozila rudu z Roztok do Markušovic, kde se ruda pražila, vyprážená ruda pokračovala po košicko-bohumínské železnici do Čech, úzkokolejka už je bohužel rozebrána. Časopis zve do Erzbergu v Rakousku, kde je největší lom na železnou rudu v Evropě, na námi již avizované 5. setkání slovenských hornických měst a obcí do Banské Štiavnice a na české 16. setkání hornických měst a obcí v Chomutově. Píše také o konferenci Baníctvo a geologia na Spiši a o spolkových hornických ak-

DIAMO

Podnikový občasník s. p. DIAMO Stráž pod Ralskem. Vydává vedení s. p. Vychází zpravidla jednou v měsíci.
Vedoucí redaktor Otto Hejnic.
Adresa redakce: DIAMO, s. p.,
471 27 Stráž p. R.,
tel.: 487 892 084, fax: 487 851 456
e-mail: hejnic@diamo.cz
Sazba: PANTYPE, s. r. o., Liberec
Tisk: GEOPRINT Liberec
Pro vnitřní potřebu s. p. DIAMO